

Svar på skriftligt spörsmål SSS 80/2020 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att främja användningen av solenergi

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 80/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Terhi Koulumies /saml:

Vad har regeringen gjort för att främja användningen av solenergi i Finland?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

De senaste åren har kostnaderna för småskalig produktion av solceller minskat avsevärt och produktionens kapacitet ökat. I slutet av 2018 hade 120 MW solcellskapacitet anslutits till elnätet i Finland. Analyser av scenarier för en integrerad energi- och klimatplan i Finland uttrycker att mängden konsumtion av solceller i slutändan förmodas öka från förmodade 0,2 terawattimmar för 2020 till 1,1 terawattimmar före 2030. Enligt scenarioanalyserna skulle detta motsvara cirka 1 200 MW produktionskapacitet 2030.

Regeringen främjar solcellerproduktion på många sätt. Regeringen har årligen reserverat 40 miljoner euro energistöd för beviljande enligt Statsrådets förordning 1098/2017 till investeringsprojekt, som främjar produktion eller användning av förnybar energi, energibesparande, eller effektivisering av produktion eller användningen av energi, eller annars främjar omvandlingen av energisystemet till koldioxidsnålt. För 2020 har det också reserverats ett separat stöd på 40 miljoner euro till stora demonstrationsprojekt för ny energiteknologi. Enligt förordningen kan energistöd för solenergiinvesteringar beviljas företag, kommuner och andra samfund, men inte bondgårdar eller bostadsaktiebolag.

Understödsbeloppet som ur energistödet beviljats investeringsprojekt har ökat avsevärt mellan åren 2013 och 2019 (totalt mer än 43 miljoner euro). Med den teknologiska utvecklingen har investeringskostnaderna för solceller samtidigt sjunkit och genom det beviljade stödbeloppet har man kunnat dra igång större solenergiinvesteringar än tidigare. Energiestöd för 2017 och 2018 beviljades årligen över 250 solcellerinvesteringar. Energiestöd för år 2019 beviljades cirka 500 solcellerprojekt, totalt 13 miljoner euro. Energiestöden i kombination med övriga styrmetoder har medverkat till en betydande ökning av efterfrågan, vilket har gett mer konkurrens och ytterligare sänkt kostnaderna. Inledda investeringar har även hämtat nya kunder och objekt för de företag som erbjuder solenergilösningar.

Många projekt som fått energistöd har genom investeringar utvecklats och tagits i bruk med ny teknik eller nya verksamhetsmetoder. På Atria Oy:s fabriker i Nurmo blev en solcellerinvestering (6 MW) klar 2019 och då inrättades och byggdes ett fabriksnätverk respektive ellager för balansering mellan energibesparing och efterfrågeflex, samt ett ellager för att jämna ut växlingarna mellan produktionen av och efterfrågan på solceller. Även köpcentrum har inlett solenergiinvesteringar med hjälp av energistöd. Genom ett energistödsprojekt som blev klart 2019 upphandlade S-gruppen en betydande kapacitet (9 MW) för produktion av solceller till sina enheter.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 80/2020 rd

I fråga om bondgårdar kan investeringsstöd för jordbruk beviljas till investeringar i förnybar energi. År 2019 beviljades cirka 170 objekt 3 miljoner euro investeringsstöd för jordbruk till projekt med anknytning till solet. Till antalet var investeringarna i solellösningar det största enskilda objektet för förnybar energi, vad gäller investeringsstöd för jordbruk 2019.

Även småskalig produktion av solet i privata hushåll stöds på olika sätt. Elskattestödet är det största incitamentet för privata hushåll att producera solet. Privata hushåll är småproducenter och då betalar de inte skatt på förbrukning av el de producerar själv. Man har även lyft upp lönsamheten hos de privata hushållens småskaliga produktion genom att godkänna att arbeten för installation av produktionsanläggningar omfattas av hushållsavdraget. Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet beviljar stöd till projekt för att förbättra energieffektiviteten i bostadshus även i fråga om att utnyttja solenergi.

Vad gäller främjandet av förnybar energi, har man avancerat till ett nytt skede i och med bättre ekonomisk lönsamhet. Behovet av egentligt ekonomiskt stöd har minskat och fortsätter även framdeles att minska. Anslag reserverade till stöd reserveras således främst till att främja ny teknologi och syftet är att annars främja förnybar energi genom att utveckla regleringen och avlägsna fördröjningar och hinder. Arbets- och näringsministeriet lät via utrednings- och forskningsverksamheten vid statsrådet 2019 utföra en undersökning för kartläggning av frågor kring egenproduktion av elektricitet, energigemenskaper och tillståndsförfarandet för energiprojekt. Undersökningen visade att det särskilt hos interna elenergigemenskaper i fastigheter finns en potential. Man konstaterade att ett större hinder för kostnadseffektivt genomförande av en intern elenergigemenskap i fastigheter var att det med nuvarande distansavlästa mätare inte går att kalkylmässigt sprida produktionen över energigemenskapens förbrukningspunkter på grund av hinder i lagstiftningen.

En slutrapport 2018 från en av arbets- och näringsministeriet tillsatt arbetsgrupp för smarta nätverk ställde sig positiv till energigemenskaper och möjligheterna de erbjuder sina medlemmar och därigenom även till leverantörer av tjänster eller teknologi. Dessa energigemenskaper bör dock verka på lika villkor med övriga parter på marknaden. Arbetsgruppen för smarta nätverk föreslog åtgärder för främjande av olika slags energigemenskaper byggda kring småskalig elproduktion. Arbets- och näringsministeriet kommer under 2020 att ge sitt förslag till lagstiftning för främjande av energigemenskaper.

Produktionen av solet där el förbrukas jämte lönsamheten av dithörande investeringar är på väg uppåt. Lönsamheten av större produktion av solet till elnätet ställer utmaningar. För att kunna bevara effektbalansen mellan produktion och konsumtion i ett elsystem kräver en betydande produktion av varierande förnybar el lagerlösningar eller flexibel konsumtion. Det söks efter lösningar till dessa frågor genom offentlig satsning på forskning och utveckling, via exempelvis Business Finland. Vid övergången till kolneutrala energisystem gör utnyttjandet av olika produktionsformer och teknologier det möjligt att uppnå en kostnadseffektiv utsläppsminskning.

Helsingfors den 11 mars 2020

Näringsminister Mika Lintilä